

VAN CONGO DEEL 4

Père Baudouin: 'Sendwe is mijn laatste missie en dat is frustrerend. Nu zie ik de hele godganse dag wrakken, van wie je niet weet of ze hier ooit nog buiten geraken. Daarom ga ik vaak langs bij de kleine kinderen. Die lachen als ik een speeltje breng.'

gekeerd naar Brussel en ben ik bij de scouts gegaan. Dat waren echte scouts, niet die bezigheidstherapie van vandaag. Wij deden aan goede werken. Wij zochten logies en huisraad voor mensen die uit hun huizen waren gezet of op de vlucht waren.'

Stokslagen

Het levensverhaal van pater Damiaan gaf de laatste duw. Molo-kai en de leprozen begeesterden de jonge Baudouin. Salesiaan dat zou hij worden, maar de Salesianen - volgelingen van Don Bosco - vonden bij hem niet de juiste instelling. 'Toen kon men nog selecteren, maar waarom ze mij afwezen, weet ik niet. De Witte Paters wilden mij wel een kans geven.' Zijn opleiding verliep met hor-

ten en stoten. Hij noemt zichzelf een beetje apart en dat is hij zeker, vandaag wellicht nog meer apart dan vroeger. Op school kwam hij geregeld in conflict met leraars, zoals die ene keer dat hij in de les Swahili een kip (kuku) opzettelijk als *kuukuu* (kontje) uitsprak in plaats van *koekoe*. Veel meer zonde kan hij zich niet herinneren.

En toen - na die opleiding - ging het richting Congo, een paradijs, zo leek het aanvankelijk. Een van zijn eerste nachten - onderweg naar zijn eerste post Kalima, in de Maniéma - sloiep hij in Bukavu, aan het Kivumeer. 'Ik kreeg een kamer in een kasteel van een Belg. Later zou dat kasteel de eigendom worden van Mobutu. 's Morgens kwam een bediende mij wekken met

ZE VROEGEN DE BEVOLKING OF IK EEN GOEDE PATER WAS. IK ZAT OP DE KNIËN MET DE KALASHNIKOV TEGEN HET HOOFD. ER HAD ER MAAR ÉÉN IN HET PUBLIEK MOETEN ZEGGEN DAT IK EEN SLECHTE WAS EN IK HAD PRIJS

een handdoek. Of *le père* zijn bad wilde nemen na of voor het ontbijt? Ik dacht: *Allez, Congo is nog zo slecht niet.*

Congo heeft hij nog nooit slecht gevonden, ook niet toen hij in een hut sliep en zijn leven aan een zijden draadje hing. De eerste twee jaar als Witte Pater waren onder het koloniale bewind, maar het einde van een tijdperk diende zich aan. 'Aanvankelijk merkte ik niks; het systeem werkte, vanuit mijn standpunt dan. Er was gratis onderwijs, gratis gezondheidszorg en er waren goeie dokters. Ik werd tot schooldirecteur gebombardeerd en ik kreeg geld om de leraars te betalen. En het enthousiasme voor de religie dat in België al aan het afbrokkelen was, daar had je in Congo geen last van.' De onafhankelijkheid kwam relatief snel, in de zomer van 1960. Baudouin dacht aanvankelijk dat het een feest zou worden en

die ochtend installeerde hij de versterker en de luidsprekers om alle speeches vanuit de school door de stad te laten schallen. 'Tot we Lumumba hoorden. Toen heb ik alles onmiddellijk afgebroken. Dat was aanzetten tot haat en geweld tegen de blanken. Drie weken later moest ik voor het eerst tegen de leraars zeggen dat er geen geld was. België betaalde niet meer en Congo betaalde niet. Een politicus van Lumumba's partij heeft mij toen laten afranselen met de stok, gelukkig is na tien minuten de inspecteur tussengekomen. Ze hebben mij voor dood in het cachot gelegd en daar ben ik na een uur weten te ontsnappen.'

Onthoofd, maar levend

De rust keerde tijdelijk terug, maar in 1964 werd Kalima ingenomen door de rebellen van de Maoïst Pierre Mulele en de ellende begon van voren af aan. De Mulelisten deden ook al een beroep op kindsoldaten en hun aantrekkingskracht was groot. Baudouin was als aalmoezenier van de plaatselijke scoutsvereniging net op kamp in de brousse, toen hij orders kreeg van zijn overste om terug te keren. Het geweld was hevig en Baudouin had op de terugweg zijn scouts opgeroepen zich niet bij de rebellen aan te sluiten, iets wat de Mulelisten niet konden waarderen. 'Op een avond zaten we te luisteren naar de radio van de BRT, naar de Vlaamse uitzendingen omdat de rebellen die niet begrepen. Daar werd gezegd dat Kalima in handen van de rebellen was gevallen en dat verschillende missionarissen waren vermoord. Onder anderen de bekende Witte Pater père Baudouin. We keken verwonderd. Ik was nog onthoofd ook. Al mijn collega's lachten, maar ik dacht aan mijn familie.'

Drie dagen duurde het, voor hij hen per telegram kon geruuststellen. Hij vroeg de rebellen die het postgebouw hadden ingenomen om het telegram met de ontkenning van zijn dood te versturen, maar ze gingen in conclaaf. Baudouin begreep maar al te goed wat ze zegden: '*Hij moet toch dood, dat versturen we beter niet.* Ik vroeg om die telegram toch te versturen en in ruil zou ik elke avond een film komen spelen in hun kamp. Het telegram vertrok en die avond heb ik *Tarzan* ge-

●●● Lees verder p26